

# Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v květnu 2014 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v květnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 958 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 476 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 308 podniků obchodu a 633 podniků vybraných odvětví služeb.

## 1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v květnu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** mírně zvýšilo. 33,4 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 62,1 % jako uspokojivou a 4,5 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 60,5 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 5,1 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby usní, výroby koksů a rafinovaných ropných produktů a výroby nábytku. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 34,4 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové poptávky** se mírně zvýšilo také, hodnocení **zahraniční poptávky** se nezměnilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 78 % tržeb, respondenti se 10,7 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti se 11,3 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 75 % tržeb, jako nízká u respondentů se 12,8 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů se 12,2 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 80,3 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 12,4 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti se 7,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 78,7 % tržeb, u 13 % za nízkou a u 8,3 % za vysokou.

**Výrobní činnost** vzrostla u podniků s 18,7 % tržeb, poklesla u 10 % podniků a u podniků se 71,3 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 21,3 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 7,4 % a neměnnost podniků se 71,3 % tržeb.

**Zásoby** hotových výrobků se podle respondentů téměř nezměnily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 91,5 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 5,8 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 2,7 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93 % tržeb za normální v sezóně.

V porovnání s předchozím měsícem se očekávání vývoje **ekonomické situace** respondentů pro období příštích **tří měsíců** nezměnila, pro období příštích **šesti měsíců** se snížila. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky se 12,2 % a zhoršení respondenti se 1,4 % tržeb, beze změny 86,4 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepší u 13,9 % respondentů, u 1,5 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 84,6 % tržeb.

<sup>1)</sup> Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 13,8 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 3,2 % a respondenti představující 83 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 80,8 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 15,6 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 3,6 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

**Celková poptávka** (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 74,9 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti se 19,7 % a se snížením respondenti se 5,4 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 22,4 % tržeb, snížení očekává 2,9 % respondentů a neměnnost 74,7 % respondentů.

**Celkový export** by se měl zvýšit u respondentů se 15,7 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 82 % za celý soubor a snížení exportu očekává 2,3 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 17,9 % tržeb, pokles respondenti s 2,7 % tržeb a respondenti se 79,4 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

**Celkový dovoz** by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 11 %, ke změnám nedojde u 86,5 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 2,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 12,5 % respondentů zvýšení dovozu, 2,8 % snížení a 84,7 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 82,7 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 13,9 % a nedostatečné u podniků s 3,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 80,7 % tržeb, více než dostatečné u 15,5 % a nedostatečné u 3,8 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **výrobní činnosti** a také **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 21,5 % tržeb, se snížením počítá 5,7 % respondentů a respondenti se 72,8 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 19,8 % tržeb, neměnný vývoj 77 % respondentů a pokles výroby 3,2 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 8,6 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 82,2 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 9,2 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 13,5 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 7,6 % tržeb a s neměnností u 78,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 15,3 % tržeb, snížit u 6,2 % tržeb a 78,5 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 19,5 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 9,5 % tržeb za všechny vybrané podniky).

**Schopnost podniků platit své závazky** ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 88,7 % počtu respondentů, u 6,7 % selepší a u 4,6 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 50 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 7,7 % a snížení 14,2 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 28,1 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově oproti minulému měsíci mírně zvýšilo a oproti hodnotám z května 2013 je vyšší.

## 2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů v květnu mírně zvýšilo. Hodnocení **celkové poptávky** se oproti dubnu nezměnilo. V květnu hodnotilo 15 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 71,2 % jako uspokojivou a 13,8 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 34 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 21,5 % respondentů a u ostatních (se 44,5 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti se 38,5 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 61,2 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 5,6 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se nezměnila, pro období příštích **šesti měsíců** se zvýšila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 55,8 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 27,1 % stavebních prací a zhoršení se 17,1 %.

**V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 23,8 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 17,1 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 59,1 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **stavební činnosti** a i **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 43,2 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 22 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky se 34,8 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 68,7 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 13,2 % respondentů a snížení 18,1 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 76,5 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 54,1 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 1,5 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,9 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 22 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 45 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,6 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 2,4 % své produkce, neměnnost u 81,3 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 16,3 % produkce.

**Závazky po lhůtě splatnosti** mělo 29 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 18 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 46,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 9,2 % a snížení 13,7 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 30,4 % počtu podniků.

**Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví**, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově oproti minulému měsíci nezměnilo a stále zůstává v hluboce záporných hodnotách. V meziročním srovnání je saldo ve stavebnictví vyšší.

### 3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v květnu hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů oproti dubnu nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v květnu **ekonomickou situaci** svého podniku 38,4 % respondentů, 52,3 % jako odpovídající sezóně a 9,3 % jako špatnou. Zásoby se nezměnily také. Současný **stav zásob** hodnotilo 94,3 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 4,5 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 21,4 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 75,9 % tržeb a s 2,7 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 64,8 % respondentů, 15,1 % očekává růst a 20,1 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 94,5 % tržeb, 2,4 % předpokládá pokles a 3,1 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se meziměsíčně snížila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 35,9 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 57,8 % žádné změny nepředpokládají a 6,3 % podniků očekává zhoršení.

**Saldo indikátoru důvěry**, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se meziměsíčně snížilo, ale oproti hodnotám z května 2013 je vyšší.

### 4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v květnu hodnocení současné **ekonomické situace** oproti dubnu nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 54,2 % respondentů jako dobrou, 44 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 1,8 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** v květnu se mírně zvýšilo, avšak její očekávání pro příští tři měsíce se snížila. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 20,5 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 73,9 % respondentů a 5,6 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 91,9 % respondentů, růst cen 3,1 % respondentů a 5 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 16,1 % respondentů, neměnnost 76,6 % a růst počtu zaměstnanců 7,3 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se snížila, pro období příštích **šesti měsíců** se snížila mírně.

**Saldo indikátoru důvěry** ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně snížilo, ale meziročně je vyšší.